

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:

Riigikogu
seadus
terviktekst
jõustub kuupäeval, mille Euroopa Komisjon määrab
Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL)
2017/2226 artikli 66 lõike 1 alusel vastu võetud otsuses
riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi kasutusele
võtmiseks

Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

RT I, 27.09.2023, 2

Riigipiiri seadus¹

Vastu võetud 30.06.1994
[RT I 1994, 54, 902](#)
jõustumine 31.07.1994

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
22.10.1997	RT I 1997, 77, 1315	01.01.1998
15.02.1999	RT I 1999, 25, 365	01.01.2000
08.11.2000	RT I 2000, 86, 550	02.12.2000
14.02.2001	RT I 2001, 23, 126	16.03.2001
19.06.2002	RT I 2002, 58, 363	11.07.2002
19.06.2002	RT I 2002, 63, 387	01.09.2002
15.10.2002	RT I 2002, 90, 516	01.12.2002
20.11.2002	RT I 2002, 102, 599	01.05.2004
12.02.2003	RT I 2003, 23, 138	15.04.2003
12.02.2003	RT I 2003, 26, 156	21.03.2003
11.06.2003	RT I 2003, 51, 350	19.07.2003
17.12.2003	RT I 2003, 88, 591	01.01.2004
17.12.2003	RT I 2004, 2, 4	16.01.2004
24.03.2004	RT I 2004, 24, 164	25.04.2004
14.04.2004	RT I 2004, 28, 189	01.05.2004
14.04.2004	RT I 2004, 30, 208	01.05.2004
10.11.2004	RT I 2004, 81, 541	10.12.2004
14.12.2004	RT I 2004, 89, 606	07.01.2005
22.02.2005	RT I 2005, 15, 86	03.04.2005
14.12.2005	RT I 2005, 71, 548	08.01.2006, osaliselt 01.03.2006
14.12.2005	RT I 2006, 2, 3	01.07.2006
17.05.2006	RT I 2006, 26, 191	01.08.2006, jõust. Eesti täielikul ühinemisel Euroopa Liidu ühtse viisaruumiga osaliselt 21.12.2007 ja osaliselt 30.03.2008
21.12.2006	RT I 2007, 3, 14	01.07.2007
04.12.2007	RT I 2007, 68, 420	jõust. vastavalt Eesti ühinemisele Euroopa Liidu ühtse viisaruumiga osaliselt 21.12.2007 ja osaliselt 30.03.2008. EL Nõukogu 6. detsembri 2007. a otsus Schengeni acquis' sätete täieliku kohaldamise kohta Tšehhi Vabariigis, Eesti Vabariigis, Läti Vabariigis, Leedu Vabariigis, Ungari Vabariigis, Malta Vabariigis, Poola Vabariigis, Sloveenia Vabariigis ja Slovaki Vabariigis, artikkel 1 lõiked 1 ja 2

		(avaldatud 8.12.2007, EL Teataja, L 323)
27.02.2008	RT I 2008, 13, 88	24.03.2008
16.04.2008	RT I 2008, 19, 132	23.05.2008
26.11.2009	RT I 2009, 62, 405	01.01.2010
22.04.2010	RT I 2010, 22, 108	01.01.2011 - jõust. päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Liidu Nõukogu 13.07.2010. a otsus Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26).
10.06.2010	RT I 2010, 37, 222	30.06.2010, osaliselt 1.01.2011 jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Liidu Nõukogu 13.07.2010. a otsus Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26).
25.11.2010	RT I, 09.12.2010, 1	01.01.2011
08.12.2011	RT I, 29.12.2011, 1	01.01.2012
13.06.2012	RT I, 10.07.2012, 2	01.04.2013
19.02.2014	RT I, 13.03.2014, 4	01.07.2014
27.02.2014	RT I, 21.03.2014, 2	01.10.2014, osaliselt 01.05.2014 ja 01.01.2015
19.06.2014	RT I, 12.07.2014, 1	01.01.2015
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused.
18.11.2014	RT I, 02.12.2014, 1	12.12.2014; osaliselt 01.01.2016 jõustumata pidanud muudatused välja jäetud [RT I, 31.12.2015, 9]
17.12.2014	RT I, 31.12.2014, 4	01.01.2015
11.02.2015	RT I, 12.03.2015, 1	01.01.2016
17.12.2015	RT I, 31.12.2015, 9	01.01.2016
16.03.2016	RT I, 06.04.2016, 1	01.05.2016
31.05.2017	RT I, 16.06.2017, 1	01.07.2017
06.06.2018	RT I, 29.06.2018, 1	01.07.2018
16.01.2019	RT I, 05.02.2019, 1	15.02.2019
17.06.2020	RT I, 08.07.2020, 1	01.08.2020
15.06.2021	RT I, 08.07.2021, 1	15.07.2021
18.05.2022	RT I, 08.06.2022, 3	07.03.2023 - jõust. kuupäeval, mille Euroopa Komisjon määrab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1861 artikli 66 lõike 2 alusel vastu võetud otsuses Schengeni infosüsteemi toimima hakkamiseks vastavalt selles määruses sätestatud
30.05.2022	RT I, 20.06.2022, 2	01.01.2023
19.07.2022	RT I, 06.08.2022, 1	16.08.2022
12.09.2022	RT I, 20.09.2022, 1	30.09.2022; osaliselt jõustub kuupäeval, mille Euroopa Komisjon määrab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/2226 artikli 66 lõike 1 alusel vastu võetud otsuses riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi kasutusele võtmiseks

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

(1) Käesolev seadus sätestab Eesti riigipiiri mõiste, riigipiiri asukoha määramise ja tähistamise, maismaapiiripunkti sisenemise korraldamise, piirirežiimi ning vastutuse piirirežiimi rikkumise ja riigipiiri ebaseadusliku ületamise eest.
[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

(2) Euroopa Liidu liikmesriikide vaheliste sisepiiride ja Euroopa Liidu välispiiride ületamisele kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/399, mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (Schengeni piirieskirjad) (ELT L 77, 23.03.2016, lk 1–52). Käesolevat seadust kohaldatakse Schengeni piirieskirjadega reguleerimata osas.
[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

§ 2. Eesti riigipiir

(1) Eesti riigipiir (edaspidi *riigipiir*) on katkematu ja suletud mõtteline joon ning seda mööda kulgev vertikaalpind, millega piiritletakse Eesti maa-ala, territoriaalmeri, piiriveekogude Eestile kuuluvad osad, maapõu ja õhuruum.

(1¹) Sisepiir on Eesti ja Euroopa Liidu liikmesriigi ühine maismaapiir, sealhulgas jõe- ja järvepiir.
[RT I 2007, 68, 420- jõust. 21.12.2007 ja osaliselt 30.03.2008]

(1²) Välispiir on Eesti merepiir ja õhupiir ning maismaapiiri, sealhulgas jõe- ja järvepiiri osa, mis ei ole sisepiir.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(2) Eesti maismaapiir on määratud 1920. aasta 2. veebruari Tartu rahulepinguga ja teiste riikidevaheliste piirilepingutega.

(3) Eesti õhu- ja merepiir määratakse rahvusvaheliste konventsioonide alusel Eesti Vabariigi seaduste ning riikidevaheliste piirilepingutega.

(4) Eesti merepiiriks on Eesti territoriaalmere välispiir.

§ 3. Eesti territoriaal- ja siseveed ning õhuruum

(1) Eesti territoriaalveed on Eesti territoriaalmeri. Eesti Vabariigi suvereniteet laieneb territoriaalvete põhjale ning maapõuele selle all.

(2) Eesti siseveed on:

- 1) Eesti sisemeri;
- 2) sadamarajatiste kõige merepoolsemaid punkte ühendavast mõttelisest joonest kalda poole jäävad Eesti sadamate veed;
- 3) jõgede, järvede ja muude veekogude, mille kõik kaldad asuvad Eesti maa-alal, veed.

(3) Eesti õhuruum on Eesti maa-ala, territoriaal- ja sisevete ning piiriveekogude Eestile kuuluvate osade kohal asuv õhuruum.

(4) Piiriveekogu käesoleva seaduse mõistes on jõgi, järv või tehisveekogu, mida mööda kulgeb riigipiir.

§ 4. Riigipiiri kulgemine

Riigipiir kulgeb:

1) maismaal mõttelise joonena läbi Eesti Vabariigi välislepingutega (edaspidi *välislepingud*) kindlaks määratud piirimärkide keskohtade;

- 2) merel mööda Eesti territoriaalmere välispiiri;
- 3) riigipiiriga ristuväl jões sirgjoonena, mis ühendab jõe kallastele väljuvaid mõttelisi riigipiiri punkte;
- 4) järvel ja muul looduslikul veekogul sirgjoonena läbi välislepingutega kindlaks määratud piirimärkide keskkohdade või mööda keskmise veeseisu ajal määratud veepeegli keskjoont;
- 5) tehisveekogul vastavalt riigipiiri kulgemisele enne veekogu täitmist;
- 6) mitteleaevatataval piirijões mööda jõe keskmise veeseisu ajal määratud keskjoont, laevatataval piirijões mööda pealaevatee keskjoont;
- 7) sillal, tammil või piiriveekogul paikneval muul rajatisel mööda selle keskkoha või tehnoloogilist telge, sõltumata piirijoone kulgemisest veekogul.

§ 5. Riigipiiri tähistamine

- (1) Riigipiir tähistatakse:
  - 1) maismaal alaliste piirimärkidega;
  - 2) piiriveekogul ujuvate piirimärkidega, talvel jääle ajutiselt paigaldatavate piirimärkidega.
- (2) Piirimärkide kuju, konstruktsioonid, elemendid ja mõõtmed ning paigaldamise korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#), võttes arvesse sõlmitud välislepinguid.
[RT I 2003, 51, 350- jõust. 19.07.2003]

§ 6. Piiririba

(1) Piiririba moodustab välispiiril riigipiirist, piirijõe või -oja kaldast või piiriteest sisemaa poole asuv maa-ala, kus on lubatud üksnes tegevus, mis on seotud piirimärgi ja piiririba korrashoidmise ja kontrollimisega ning riigipiiri valvamise või riigipiiri ületava kommunikatsiooni remontimise ja hooldamisega.
[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

(2) [Kehtetu -RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

(2¹) Narva jõe kaldal piiririba ei ole.
[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

(3) Piiririba laiuse määrab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega, arvestades piiririba kujundust ja selle elementide rajamise vajadust, taristu ohutuseks vajaliku maa-ala suurust ning looduslikke tingimusi.
[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

(3¹) Piiririba kujunduse ja selle elementide kirjelduse välispiiri maismaaosal kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega, võttes arvesse sõlmitud välislepinguid.
[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

(4) [Kehtetu -RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

(5) Piiriribal asuva kommunikatsiooni remontimine ja hooldamine tuleb kooskõlastada Politsei- ja Piirivalveametiga vähemalt 48 tundi enne tööde tegemist või erakorralisel juhul esimesel võimalusel.
[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

§ 6¹. Piirivöönd

(1) Piirivöönd kehtestatakse välispiiri maismaapiiril riigipiiri valvamiseks ja kaitsmiseks ning piirirežiimi tagamiseks.

(2) Piirivöönd on kuni viie kilomeetri laiune riigipiiri, piiriveekogu kalda- või rannajoone, piirioja kaldaga või piiriteega külgnev maa-ala sisemaa poole. Piiririba on piirivööndi osa.

(3) Piirivööndi laiuse määrab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega, arvestades riigipiiri valvamiseks vajaliku maa-ala suurust ja looduslikke tingimusi.

(4) Piirivööndi tähistamiseks on politseil õigus paigaldada märke ja tähiseid. Märkide ja tähiste paigaldamine kooskõlastatakse pädevate asutuste, kohaliku omavalitsuse üksuste ning maaomanikega.
[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

§ 7. Riigipiiri hooldamine

(1) Politsei jälgib piiririba ja -märkide seisundit, hoiab need korras ning takistab riigipiiri ja piiririba tähistuse seadusevastast muutmist. Piirimärkide ja piirirajatiste hooldamise korra kehtestab vastavalt riikidevahelistele lepingutele [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(2) Riigipiiri valvamiseks on politseil õigus paigaldada riigipiiri valvamist, piirikontrolli ja piirirežiimi tagamist hõlbustavaid, liiklust piiravaid või suunavaid märke, viitasid, tähiseid ja tõkkepuid piiripunkti territooriumile ja piiri vahetusse lähedusse, kooskõlastades nende paigaldamise pädevate asutustega, ning piirile ja piiriveekogu

kaldale viivatele teedele ja radadele, kooskõlastades nende paigaldamise pädevate asutustega, kohalike omavalitsuste ning maaomanikega.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud märkide, viitude ja tähiste kuju, konstruktsioonid, elemendid, mõõtmed ning paigaldamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#).

[RT I 2003, 51, 350- jõust. 19.07.2003]

1¹. peatükk **SÕIDUKITE MAANTEEPIIRIPUNKTI** **SISENEMISE KORRALDAMINE**

[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

§ 7¹. Sõidukite maanteepiiripunkti sisenemise korraldamine

(1) Sõidukite maanteepiiripunkti sisenemise korraldamine on tegevus, mille käigus võetakse sõidukile ootejärjekorras koht, mis registreeritakse piiriületuse ootejärjekorra andmekogus, ja võimaldatakse sõiduk kuni maanteepiiripunkti suunamiseni parkida piiriületuse ootealal.

(2) Sõidukite maanteepiiripunkti sisenemise korraldamise eesmärk on tagada liiklusohutus, vähendada looduskeskkonda kahjustavat mõju ja tagada avalik kord.

(3) Ooteala on maa-ala sõiduki piiriületuse ootejärjekorda võtmiseks, maanteepiiripunkti suunamise ootamiseks ja sinna suunamiseks.

(4) Enne maanteepiiripunkti jõudmist tuleb sõidukile võtta koht ootejärjekorras ja läbida ooteala. Ootejärjekorras ei pea kohta võtma ega ooteala läbima sõiduk, mis ei ole mootorsõiduk liiklusseaduse tähenduses ega liiniveobuss ühistranspordiseaduse tähenduses.

(5) Politsei võib sõiduki lubada maanteepiiripunkti ootejärjekorras kohta võtmata ja piiriületuse ooteala läbimata, kui:

- 1) see on vajalik avaliku korra, riigi julgeoleku või rahva tervise kaitsmiseks;
- 2) selleks on teenistuslik vajadus;
- 3) selline võimalus on sätestatud seaduses, välislepingus või tuleneb rahvusvahelisest tavast või
- 4) selleks on muu avalik huvi.

[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

§ 7². Sõidukite maanteepiiripunkti sisenemise korraldamise ülesande üleandmine

(1) Valdkonna eest vastutav minister või tema volitusel Politsei- ja Piirivalveamet võib sõidukite maanteepiiripunkti sisenemise korraldamise ülesande halduslepinguga üle anda kohaliku omavalitsuse üksusele või eraõiguslikule juriidilisele isikule.

(2) Kui valdkonna eest vastutav minister või tema volitusel Politsei- ja Piirivalveamet annab maanteepiiripunkti sisenemise korraldamise ülesande halduslepinguga üle kohaliku omavalitsuse üksusele või eraõiguslikule juriidilisele isikule, määratakse nõuded pakutavale teenusele kindlaks halduslepingus.

(3) Valdkonna eest vastutav minister või tema volitusel Politsei- ja Piirivalveamet, kes annab halduslepinguga ülesande korraldada sõidukite maanteepiiripunkti sisenemine üle kohaliku omavalitsuse üksusele või eraõiguslikule juriidilisele isikule, lähtub lepingu sõlmimisel või sõlmimata jätmise üle otsustamisel ja lepingu tingimuste määramisel kindla maanteepiiripunkti piiriületuse ootejärjekorra korraldamise vajadusest, otstarbekusest, piiriületuse eeldatava ooteaja pikkusest, maanteepiiripunkti kaudu Eestist lahkuvate sõidukite eeldatavast arvust, sõidukite maanteepiiripunkti sisenemise korraldamise ülesande täitmisega seotud varem sõlmitud lepingutest ja muudest järjekorra korraldamisel tähtsust omavatest asjaoludest.

(4) Järelevalvet halduslepinguga üleantud sõidukite maanteepiiripunkti sisenemise korraldamise ülesande täitmise üle teeb Siseministerium või tema volitusel Politsei- ja Piirivalveamet. Kui haldusleping lõpetatakse enne tähtaja lõppu või kui esineb muu põhjus, mis takistab kohaliku omavalitsuse üksusel või eraõiguslikul juriidilisel isikul üleantud ülesande edasist täitmist, korraldab sõidukite maanteepiiripunkti sisenemist politsei.

(5) Haldusülesande täitja kehtestab kooskõlastatuna Siseministeriumiga või tema volitusel Politsei- ja Piirivalveametiga sõidukite maanteepiiripunkti sisenemise korra, milles määratakse ootejärjekorra koha võtmise, ootealale sisenemise, sealt väljumise ja ootealal viibimise kord. Sõidukite maanteepiiripunkti sisenemise korra järgimine on isikule ja sõidukile kohustuslik.

§ 7³. Tasu võtmine piiriületuse ootejärjekorra korraldamise eest

(1) Piiriületuse ootejärjekorra korraldamise eest võib võtta tasu, mis ei tohi ületada 16 eurot ühe sõiduki kohta.

(2) B-, BE- ja B1-kategooria sõiduki piiriületuse ootejärjekorra korraldamise eest võetav tasu ei tohi ületada 9 eurot ühe sõiduki kohta.

(3) A-, A1- ja A2-kategooria mootorratta piiriületuse ootejärjekorra korraldamise eest võetav tasu ei tohi ületada 6 eurot ühe sõiduki kohta.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud sõidukile ei ole varem ootejärjekorda kohta võetud ning koht antakse talle, kui ta siseneb ootealale, et suunata ta piiriületuseks piiripunkti, ei võeta piiriületuse ootejärjekorra korraldamise eest tasu.

[RT I, 20.09.2022, 1- jõust. 30.09.2022]

(5) Maanteepiiripunkti sisenemise korraldamise tasu suuruse määramisel võib tasu hulka arvestada põhjendatud kulud, mis on seotud piiriületuse ootejärjekorra andmekogu väljatöötamise ja selle haldamisega ning piiriületuse ooteala rajamise, selle korrashoiu ja haldamisega.

(6) Kui valdkonna eest vastutav minister või tema volitusel Politsei- ja Piirivalveamet on sõidukite maanteepiiripunkti sisenemise korraldamise ülesande halduslepinguga üle andnud, määratakse käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud tingimustel piiriületuse ootejärjekorra korraldamise eest võetava tasu täpne suurus kindlaks halduslepingus.

[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

§ 7⁴. Piiriületuse ootejärjekorra andmekogu

(1) Sõidukite maanteepiiripunkti sisenemise korraldamiseks peetakse piiriületuse ootejärjekorra andmekogu (edaspidi *andmekogu*), mille asutab ja mille põhimääruse kehtestab **valdkonna eest vastutav minister**määrusega.

(2) Andmekogu pidamise eesmärk on korraldada piiriületuse ootejärjekorda ja tõhustada avaliku korra tagamist. Andmekogus töödeldakse sõidukite piiriületuse ootejärjekorda võtmise, eelisjärjekorras piiriületamise taotlemise ja selle võimaldamise, tollideklaratsiooni, sõidukiga transporditava isiku ja kauba ning sõiduki omaniku või kasutaja, samuti sõiduki ootejärjekorda registreerinud isiku ning avaliku korra tagamiseks vajalikke andmeid.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmekogu põhimääruses määratakse andmekogu ametlik nimetus, andmekogusse kogutavate andmete täpne koosseis, andmekogu volitatud töötaja, andmeandjad, andmete säilitamise tähtajad ja vajaduse korral muud andmekogu pidamisega seotud korralduslikud küsimused.

(4) Andmekogu vastutav töötaja on Siseministeerium.

[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

(5) Piiriületuse ootejärjekorra andmekogu andmed ei ole avalikud.

[RT I, 20.09.2022, 1- jõust. 30.09.2022]

§ 7⁵. Piiriületuse ootejärjekorra pidamine

(1) Sõidukile võetakse ootejärjekorras koht. Kui sõidukile ei ole ootejärjekorras kohta võetud või ootejärjekorra koht on võetud valel alusel, võib politsei või toll suunata sõiduki ootejärjekorra kohta võtma.

(2) Eelisjärjekorras piiriületuseks võib võtta ootejärjekorra koha:

1) sõidukile, millega sõidab rahvusvahelise delegatsiooni liige või välisriikide diplomaatilise esinduse või konsulaarasutuse töötaja;

2) sõidukile, mille veoseks on ajatundlikud kaubad tolliseaduse tähenduses;

3) sõidukile, millel on õigus eelisjärjekorras piir ületada, lähtudes rahvusvahelisest kokkuleppes või välislepingust;

4) A-, A1- ja A2-kategooria mootorrattale;

5) sõidukile, mille piiriületuseks on muu mõjuv ja kiireloomuline vajadus.

(3) Piiriületuse ootejärjekorda võib pidada sõidukite kategooriate ja piiriületuse põhjuste, sealhulgas Euroopa Liidu tolliseadustikus nimetatud volitatud ettevõtjate kaupa. Loetelu sõidukite kategooriatest ja piiriületuse põhjustest, mille alusel piiriületuse järjekorda peetakse, nähakse ette andmekogu põhimääruses.

(4) Eraldi järjekorras piiriületuseks võib võtta ootejärjekorra koha sõidukile, millega veetava kauba eksportija on ka kauba omanik, kui kauba eksportijal ja temaga veolepingu sõlminud isikul on volitatud ettevõtja staatus ning samal ajal ei veeta selle sõidukiga volitatud ettevõtjale mittekuuluvat kaupa.

(5) Ootejärjekorra koha kasutamiseks käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud juhul peab isik olema andnud tollile nõusoleku esitada kauba ekspordi tollideklaratsiooni andmed teise riigi tollile, kui see on kiire piiriületuse võimaldamise tingimus teises riigis.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud ootejärjekorra koha kasutamise õiguse võib toll peatada kuni üheks aastaks, kui volitatud ettevõtja on võtnud ootejärjekorra koha valel alusel või on rikkunud tollialastes õigusaktides sätestatud nõudeid.

[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

2. peatükk PIIRIREŽIIM

§ 8. Piirirežiim

(1) Piirirežiimiga määratakse kindlaks:

- 1) isikute ja transpordivahendite riigipiiri ületamise kord;
- 2) kauba (vara, sealhulgas asjad, valuuta ja väärtpaberid, samuti loomad) üle riigipiiri toimetamise kord;
- 3) ujuv vahendite (edaspidi *laevad*) territoriaal- ja sisemerre, samuti piiriveekogude Eestile kuuluvatesse vetesse sisenemise, nendes liikumise ja viibimise ning nendest väljumise kord;
- 4) õhusõidukite Eesti õhuruumi sisenemise, õhuruumis liikumise ning õhuruumist väljumise kord;
- 5) isikute ja transpordivahendite piiripunkti sisenemise, selles paiknemise ja sellest väljumise ning kaupade piiripunkti sisseveo, selles paiknemise ja sellest väljaveo kord.

(2) Piirirežiimiga võidakse piirata riigipiiri valvamist takistavat või piirirahu häirivat tegevust nagu tulirelvade ja lõhkematerjalide kasutamine, töötamine piiririba vahetus läheduses, jahipidamine ja kalapüük, kariloomade karjatamine, valgustuse ja lahtise tule kasutamine ning mehitemata õhusõiduki käitamine.

[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

(3) Piirirežiimist tulenevad õigused, kohustused ning piirangud, kui need ei ole sätestatud seaduse või välislepinguga, kehtestab **Vabariigi Valitsus** või tema poolt volitatud ametkond, kui seadusega ei sätestata teisiti.

(4) [Kehtetu -RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

§ 8¹. Sõidukite maanteepiiripunkti sisenemise korraldamine

[Kehtetu -RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

§ 8². Sõidukite maanteepiiripunkti sisenemise korraldamise ülesande üleandmine

[Kehtetu -RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

§ 8³. Tasu võtmine piiriületuse ooteala kasutamise eest

[Kehtetu -RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

§ 8⁴. Piiriületuse ootejärjekorra andmekogu

[Kehtetu -RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

§ 8⁵. Piiriületuse ootejärjekorra pidamine

[Kehtetu -RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

§ 8⁶. Andmekogu haldamise ülesande üleandmine

[Kehtetu -RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

§ 8⁷. Tasu võtmine ootejärjekorra koha võtmise eest

[Kehtetu -RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

§ 8⁸. Haldusorganile pandud ülesande täitmine

[Kehtetu -RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

§ 9. Riigipiiri ületamine

(1) Eestisse saabuvad või Eestist lahkuvad isikud ja transpordivahendid võivad välispiiri ületada ning Eestisse toodav või Eestist väljaviidav kaup võidakse üle välispiiri toimetada rahvusvaheliseks liikluseks avatud piiripunktide kaudu nende lahtioleku ajal.

(2) Välispiiri ületamiseks annab politsei või toll loa piirikontrolli läbinud isikule, kelle suhtes ei esine välispiiri ületamist välistavaid asjaolusid ning kes on täitnud Eestisse sisenemise, Eestis viibimise ja Eestist lahkumise nõuded.

[RT I, 02.12.2014, 1- jõust. 12.12.2014]

(2¹) Kui kolmanda riigi kodanik siseneb välispiiri kaudu Eestisse või lahku Eestist ja talle on kehtestatud Schengeni infosüsteemis tagasisaatmist käsitlev hoiatusteade, edastab Politsei- ja Piirivalveamet hoiatusteate sisestanud liikmesriigi pädevale asutusele teabe kustutada hoiatusteade vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2018/1860 Schengeni infosüsteemi kasutamise kohta ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks (ELT L 312, 07.12.2018, lk 1–13).

[RT I, 08.06.2022, 3- jõust. 07.03.2023 - kuupäeval, mille Euroopa Komisjon määras Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1861 artikli 66 lõike 2 alusel vastu võetud otsuses Schengeni infosüsteemi toimima hakkamiseks vastavalt selles määruuses sätestatule]

(3) Sisepiiri võivad isikud ületada igas kohas piirikontrolli läbimata. Sisepiiri ületamiseks peetakse ka:

1) Eesti õhupiiri ületamist, kui saabutakse Euroopa Liidu liikmesriigi siselendude lennujaamast või suundutakse sinna;

2) merepiiri ületamist, kui regulaarset parvlaevühendust kasutades saabutakse vahetult Euroopa Liidu liikmesriigi mere-, jõe- ja järvesadamast või suundutakse sinna.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(4) Erandid käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud korrast on lubatud Euroopa Liidu õigusaktides, välislepingus, käesolevas või muus seaduses ettenähtud juhtudel. Samuti ei laiene nimetatud kord õhusõidukitele, mis läbivad Eesti õhuruumi ilma vahemaandumiseta, ning välislaevadele nende rahumeelsel läbisõidul territoriaalmerest või seilamisel Soome lahest Liivi lahte ja vastupidi.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(5) Eestisse saabuvad laevad ja õhusõidukid, mis on ületanud Eesti riigipiiri, liiguvad kehtestatud korrast rahvusvaheliseks liikluseks avatud sadamasse või lennujaama.

(6) Piiripunkti ja riigipiiri vahelisel alal on välispiiri ületanud laevast keelatud Kaitseväge ja tolli loata kaupade peale- ja mahalaadimine ning isikute väljumine, välja arvatud:

[RT I, 20.06.2022, 2- jõust. 01.01.2023]

1) lootsimisel;

2) laeva mootorikütuse või -õli varude täiendamisel;

3) pils- ja tankipesuvee ning õli jääkide äraandmisel;

4) inimeste päästmisel ja õnnetusjuhtumite korral.

[RT I, 02.12.2014, 1- jõust. 12.12.2014]

(7) Piiripunkti ja riigipiiri vahelisel alal on välispiiri ületanud rongist või õhusõidukist keelatud politsei ja tolli loata kaupade peale- ja mahalaadimine ning isikute väljumine, välja arvatud inimeste päästmisel ja õnnetusjuhtumite korral.

[RT I, 20.06.2022, 2- jõust. 01.01.2023]

§ 9¹. Piirilt tagasi saatmine

(1) Isikud, transpordivahendid ja kaup, kellele või millele piiriületamise luba ei antud, samuti ebaseaduslikult välispiiri ületanud isikud peetakse kinni ja saadetakse Euroopa Liidu õigusaktide, välislepingute ning seadustega ettenähtud korrast tagasi riiki, kust või mille kaudu nad Eestisse saabusid või toimetati, arvestades Euroopa Liidu kodaniku seaduses sätestatud erisusi.

[RT I 2007, 68, 420- jõust. 21.12.2007 ja osaliselt 30.03.2008]

(1¹) [Kehtetu -RT I, 08.07.2021, 1- jõust. 15.07.2021]

(1²) [Kehtetu -RT I, 08.07.2021, 1- jõust. 15.07.2021]

(2) Piirilt tagasisaatmise korraldab ja kulud kannab vedaja, kes transportis või kelle esindaja transportis piiripunkti isiku, transpordivahendi ja kauba, kelle või mille piiriületuseks luba ei antud.

[RT I 2005, 71, 548- jõust. 08.01.2006; 01.03.2006]

§ 9². Välismaalase Eestisse sisenemine

[Kehtetu -RT I 2007, 68, 420- jõust. 21.12.2007 ja osaliselt 30.03.2008]

§ 9³. Politsei- ja Piirivalveametile edastatavate reisijate ja reisiga seonduvate andmete töötlemine

[RT I, 02.12.2014, 1- jõust. 12.12.2014]

(1) Vedaja, kes toimetab õhuteed, raudteed või veeteed pidi üle välispiiri Eestisse saabuvaid ja Eestist lahkuvaid reisijaid, edastab Politsei- ja Piirivalveametile reisiga seonduvad andmed, veetavate reisijate kohta reisidokumendi kantud isikuandmed ja reisija reisidokumendi andmed (edaspidi *reisijate andmed*).

[RT I, 02.12.2014, 1- jõust. 12.12.2014]

(2) Õhuteed ja raudteed pidi veetavate reisijate andmete loetelu, edastamise korra ja vormi kehtestab valdkonna eest vastutav ministermäärusega.
[RT I, 02.12.2014, 1- jõust. 12.12.2014]

(3) Vedaja, kes toimetab Eestisse saabuvaid ja Eestist lahkuvaid reisijaid üle Eesti piiri veeteed pidi, edastab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmed Politsei- ja Piirivalveametile käesoleva seaduse § 14 lõike 2 punkti 1 alusel sätestatud korras.
[RT I, 02.12.2014, 1- jõust. 12.12.2014]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmeid võib töödelda vastava ülesande täitmiseks pädev asutus avaliku korra ja riigi julgeoleku tagamise, ebaseadusliku sisserände tõkestamise ja piirikontrolli tõhustamise eesmärgil.
[RT I, 02.12.2014, 1- jõust. 12.12.2014]

(5) Vedaja teavitab reisijat selgel ja arusaadaval viisil käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete edastamisest Politsei- ja Piirivalveametile, andmete säilitamise tähtajast, andmete töötlemisest käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud eesmärkidel ning isikuandmete kaitsega seotud õigustest.
[RT I, 02.12.2014, 1- jõust. 12.12.2014]

(6) Vedaja kustutab Politsei- ja Piirivalveametile edastatud reisijate andmed 24 tunni jooksul.
[RT I, 02.12.2014, 1- jõust. 12.12.2014]

(7) Politsei- ja Piirivalveamet võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmeid säilitada kuni 24 tundi, välja arvatud juhul, kui andmete säilitamine on käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud eesmärkidega seotud ülesannete täitmiseks vajalik kauem.
[RT I, 02.12.2014, 1- jõust. 12.12.2014]

§ 9⁴. Riigipiiri valvamine

(1) Riigipiiri valvamine on patrull- ja vaatlustegevus maismaal, merel ja piiriveekogudel eesmärgiga ennetada, selgitada välja ja tõkestada selleks mitte ettenähtud kohas ja ajal toimuv piiriületus ning piiriülene kuritegevus, sealhulgas isikute ja kauba ühendusevälisest riigist Eestisse ja Eestist ühendusevälisesse riiki ebaseaduslik toimetamine territoriaal- ja sisemerel ning piiriveekogudel, ja riigis viibimise õiguslike aluste kontrollimine.
[RT I, 20.06.2022, 2- jõust. 01.01.2023]

(2) Riigipiiri valvamine merel ja piiriveekogudel hõlmab majandusvööndi õigusrežiimi tagamist, veesõidukite territoriaalmerest läbisõidu, sisemerre, sadamasse ning piiriveekogu Eestile kuuluvatesse vetesse sisenemise ja väljumise kontrollimist.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(2¹) Riigipiiri maismaal ja piiriveekogudel valvab politsei. Riigipiiri merel valvab Kaitsevägi.
[RT I, 20.06.2022, 2- jõust. 01.01.2023]

(3) Riigipiiri valvamisel osaleb politsei merepiiri ja õhuruumi valvamisest.
[RT I, 20.06.2022, 2- jõust. 01.01.2023]

(4) Riigipiiri valvamiseks võib Kaitsevägi ja politsei omaniku või valdaja nõusolekuta liikuda takistamatult jalgsi ja sõidukitega riigipiiri ja piiriveekogudega piirnevatel või sinna viivatel ajutistel ja erateedel, kallasradadel ja eramaal ning ajutiselt paigaldada loetletud objektidele käesoleva seaduse § 9⁵ lõikes 1 nimetatud tehnilisi, sealhulgas elektroonilisi seadmeid.
[RT I, 20.06.2022, 2- jõust. 01.01.2023]

§ 9⁵. Riigipiiri valvamine tehniliste seadmetega

(1) Riigipiiri valvamisest ja piirirežiimi tagamisest võib Kaitsevägi ja politsei ebaseadusliku piiriületuse avastamiseks, objektide tuvastamiseks, piiripunktides turvalisuse tagamiseks ja piiriülese kuritegevuse tõkestamiseks kasutada asjakohaseid tehnilisi, sealhulgas elektroonilisi seadmeid.
[RT I, 20.06.2022, 2- jõust. 01.01.2023]

(2) Käesolevas paragrahvis nimetatud tehniliste ning elektrooniliste seadmete salvestisi säilitatakse mitte kauem kui üks aasta, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Tehniliste ja elektrooniliste seadmetega kogutud ja analüüsitud teave on asutusesiseseks kasutamiseks.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

§ 9⁶. Piirangud isikute liikumisele ja viibimisele piirivööndis ja piiriveekogul

[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

(1) Politseil on õigus piirata isikute liikumist ja viibimist piirivööndis ja piiriveekogul.

[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

(2) Politsei- ja Piirivalveameti peadirektori määratud politseiametnikul on õigus ohtlike ilmastikuolude tõttu ajutiselt keelata isikute minek piiriveekogudele ja sisemerele või nende jääle navigatsiooniks või liikluseks.

[RT I, 02.12.2014, 1- jõust. 12.12.2014]

(3) Viibimine Narva jõe kuivisängis alates veehoidla tammist kuni raudteesillani on keelatud. Viibimine Narva jõel, Narva veehoidlal, Vaniku, Pattina, Kriiva ja Pabra järvel ning seal asuvatel väikesaartel ajavahemikul pool tundi pärast päikese loojumist kuni pool tundi enne päikesetõusu on politsei loata keelatud.

[RT I, 31.12.2015, 9- jõust. 01.01.2016]

(4) Narva jões ja Narva veehoidlas asuvatele saartele minek ja seal viibimine on lubatud ainult kooskõlastatult politseiga.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(5) Veesõiduki ja muu transpordivahendiga Narva jõele, Narva veehoidlale, Lämmi- ja Pihkva järvele, Vaniku, Pattina, Kriiva ja Pabra järvele või nende jääle mineku ning sealt tagasituleku peab registreerima kordonis. Veesõiduki ja muu transpordivahendiga Peipsi järvele või selle jääle mineku kaugemale kui üks kilomeeter kaldast ning sealt tagasituleku peab registreerima kordonis.

[RT I, 31.12.2015, 9- jõust. 01.01.2016]

(6) Kui käesolev seadus ei sätesta teisiti, peavad kõik isikud teavitama piirivööndis ja piiriveekogul elluviidavast tegevusest Politsei- ja Piirivalveametit, kui nende tegevus võib takistada välispiiri valvamist või häirida piirirahu.

[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

(7) Piirivööndis ja piiriveekogul elluviidavast tegevusest ei pea Politsei- ja Piirivalveametit teavitama, kui tegevus on vajalik riigi sõjaliseks kaitsmiseks, selle ettevalmistamiseks või riigi julgeoleku tagamiseks riigikaitseseaduse tähenduses.

[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

(8) Välispiiri valvamist takistavate ja piirirahu häirivate tegevuste loetelu ja sellisest tegevusest teavitamise korra kehtestab Vabariigi Valitsusmäärusega.

[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

§ 9⁷. Broneeringuinfo andmete edastamine

[RT I, 05.02.2019, 1- jõust. 15.02.2019]

(1) Vedaja, kes toimetab Eestisse saabuvaid ja Eestist lahkuvaid reisijaid, sealhulgas transiit- ja transfeerreisijad, läbi Eesti õhuruumi (edaspidi *lennuettevõtja*), edastab Politsei- ja Piirivalveametile lennureisija broneeringuinfo andmed.

(2) Broneeringuinfo andmetena edastatavate andmete loetelu sätestatakse politsei ja piirivalve seaduse § 25² lõikes 3.

(3) Lennuettevõtja või tema volitatud esindaja teavitab lennureisijaid nii lennu broneerimisel kui ka pileti väljaostmisel selgel ja arusaadaval viisil lennuettevõtja kohustusest edastada broneeringuinfo andmed Politsei- ja Piirivalveametile, broneeringuinfo säilitamise tähtaegadest, broneeringuinfo töötlemisest politsei ja piirivalve seaduse § 25² lõikes 1 nimetatud eesmärkidel ning isikuandmete kaitse alastest õigustest.

[RT I, 05.02.2019, 1- jõust. 15.02.2019]

§ 9⁸. Broneeringuinfo andmekogu

[Kehtetu -RT I, 05.02.2019, 1- jõust. 15.02.2019]

§ 9⁹. Isiku õigus saada teavet tema kohta kogutud broneeringuinfo kohta

[Kehtetu -RT I, 05.02.2019, 1- jõust. 15.02.2019]

§ 9¹⁰. Piirilt tagasisaatmine massilisest sisserändest põhjustatud hädaolukorras

(1) Massilisest sisserändest põhjustatud hädaolukorras võib Politsei- ja Piirivalveamet ohu korral avalikule korrale või riigi julgeolekule saata ebaseaduslikult välispiiri ületanud välismaalase ilma lahkumissetkirjutust või sisenemiskeelu otsust tegemata tagasi välisriiki, kust ta Eestisse saabus, kui välismaalasel oli võimalik Eestisse siseneda välispiiri ületamiseks avatud piiripunkti kaudu.

(2) Välismaalase tagasisaatmisel peab Politsei- ja Piirivalveamet arvestama väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduse §-ga 17¹.

(3) Kui välismaalast ei ole võimalik kohe tagasi saata, korraldab Politsei- ja Piirivalveamet välismaalase väljasõidukohustuse täitmise väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduses sätestatud korras.

(4) Välismaalane võib tagasisaatmise vaidlustada halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras. Välismaalase tagasisaatmise vaidlustamine ei peata välismaalase tagasisaatmist ega anna alust välismaalast Eestisse lubada.

(5) Politsei- ja Piirivalveamet võib välismaalase Eestisse lubada humaansetel kaalutlustel.

(6) Massilisest sisserändest põhjustatud hädaolukorras võib Politsei- ja Piirivalveamet keelduda rahvusvahelise kaitse taotluse vastuvõtmisest, kui taotlust ei esitatud välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse § 14 lõike 1²alusel määratud asukohas.

14.12.2022 13:05

Veaparandus. Parandatud ilmne ebatäpsus, lisatud § 9.10 tulenevalt RT I, 06.08.2022, 1 avaldatud muutmise seadusest, Riigi Teataja seaduse § 10 lõike 4 alusel.

[RT I, 06.08.2022, 1- jõust. 16.08.2022]

§ 10. Piiripunkt

(1) Piiripunkt on rahvusvaheliseks liikluseks avatud maanteelõigu või veekogu, raudtee- või lennujaama, jõe-, järve- või meresadama ehitise ja territooriumi piiratud ja tähistatud osa, kus toimub piirikontroll.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(2) Piiripunktide ehitamise, rekonstrueerimise ja hooldamise sadamates, lennu- ja raudteejaamades korraldab vastava rajatise omanik või valdaja kooskõlastatult politsei ja tolliga. Maanteedel või veekogu osal asuvate piiripunktide ehitamise ja haldamise korraldab Rahandusministeerium.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(3) Politseil on õigus saada sadamas, lennujaamas ja raudteejaamas nende valdajalt piiripunkti tegevuseks vajalikud tööohutus- ja töötervishoiukohased ruumid tasuta kasutamiseks ning tähistatud ja piiratud kontrolliala ning kaikoha politsei laevale. Maantee piiripunkti majandamise kulud kannab Maksu- ja Tolliamet.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(4) Rahvusvaheliseks liikluseks avatud piiripunktide loetelu kehtestab [Vabariigi Valitsus](#).

§ 11. Piirikontroll

(1) Välispiiri ületamisel või üle välispiiri toimetamisel kuuluvad piirikontrolli alla kõik isikud, transpordivahendid, kaubad ja muud materiaalsed väärtused. Piirikontroll seisneb isikute ja transpordivahendite riigipiiri ületamise kontrollis, tollikontrollis ning vastavalt vajadusele turvakontrollis, sanitaar-, veterinaar- või fütosanitaarkontrollis ning teistes Euroopa Liidu õigusaktide, välislepingute ning Eesti õigusaktidega kehtestatud kontrolliliikides.

(2) Piirikontrollis riigipiiri ületamise kontrollimisel politsei kontrollib isikuid ja tuvastab, kas isikule võib anda loa riigipiiri ületamiseks. Isikute kontroll hõlmab isiku dokumentide, viibimisaluste, pagasi ja transpordivahendi kontrolli.

(3) Politsei võib riigipiiri ületamise kontrollimiseks siseneda valdaja nõusolekuta transpordivahendisse, sealhulgas veesõidukisse.

(4) Kõik isikud on välispiiri ületamisel kohustatud politseiametniku nõudmisel andma selgitusi enda isiku kohta. Lisaks sellele peab kolmanda riigi kodanik andma selgitusi oma Euroopa Liidu liikmesriiki sisenemise, liikmesriigis viibimise ja liikmesriigist lahkumise asjaolude kohta ning tõendama neid, arvestades Euroopa Liidu õigusaktide, välislepingute või seadusega sätestatud erisusi.

(5) Politseiametniku nõudmisel peab kolmanda riigi kodanik riigipiiri ületamisel esitama tervisekindlustuslepingu, kui selle omamise kohustus on sätestatud seaduses või selle alusel antud õigustloovas aktis.

(6) Kolmanda riigi kodanik käesoleva seaduse tähenduses on kolmanda riigi kodanik Schengeni piirieskirjade tähenduses.

(7) Politsei abistab oma pädevuse piires tolli ning teostab vastavalt tollialastes õigusaktides sätestatud tollikontrolli piiripunktides, kus alaline tollikontroll puudub. Tollikontrolli teostamisel võib politsei kohaldada tolliseaduse §-des 61–65 ning § 67 lõikes 1 sätestatud riikliku järelevalve meetmeid.

[RT I, 20.09.2022, 1- jõust. 30.09.2022]

(8) Kõrgendatud kaitsevalmiduse, mobilisatsiooni korral, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal, kui kaitseväekohustuslaste suhtes on kehtestatud Eestist lahkumise keeld, on politsei pädevuses kontrollida, kas Eestist lahkuvat kodaniku suhtes on kehtestatud lahkumise keeld või piirang. Politsei kohaldab keeldu või piirangut kaitseväekohustuslaste registri andmete alusel.
[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(9) [Kehtetu -RT I, 20.09.2022, 1- jõustub kuupäeval, mille Euroopa Komisjon määrab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/2226 artikli 66 lõike 1 alusel vastu võetud otsuses riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi kasutusele võtmiseks]

(10) [Kehtetu -RT I, 20.09.2022, 1- jõustub kuupäeval, mille Euroopa Komisjon määrab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/2226 artikli 66 lõike 1 alusel vastu võetud otsuses riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi kasutusele võtmiseks]

(11) Politseil on õigus riigipiiri ületamisel keelata isikute sisenemine riiki väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduses, Euroopa Liidu kodaniku seaduses ja Schengeni piirieskirjades sätestatud alustel ja korras.

(12) Välislepingu või seadusega võidakse teatava kategooria isikutele kehtestada välispiiri ületamise lihtsustatud kord.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(12¹) Schengeni piirieskirjade kohases riiklikus lihtsustusprogrammis osalemise tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav ministermäärusega.
[RT I, 20.09.2022, 1- jõustub kuupäeval, mille Euroopa Komisjon määrab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/2226 artikli 66 lõike 1 alusel vastu võetud otsuses riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi kasutusele võtmiseks]

(13) Tollile laienevad isikute ja transpordivahendite riigipiiri ületamise kontrollimisega seonduvad käesolevas paragrahvis loetletud politsei õigused ja kohustused.
[RT I, 02.12.2014, 1- jõust. 12.12.2014]

§ 11¹. Dokumendikohustus riigipiiri ületamisel

(1) Eestist lahkudes või Eestisse saabudes peab välispiiri ületaval Eesti, Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanikul olema kaasas kehtiv reisidokument või muu dokument, mis on välislepinguga ette nähtud välispiiri ületamiseks. Välispiiri võib ületada Eesti Vabariigi, Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni väljaantud kehtiva isikutunnistusega, kui lahkutakse riiki, mis tunnustab isikutunnistust reisidokumendina.
[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

(1¹) Eesti, Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanikul on kohustus sisepiiri ületamisel endaga kaasas kanda Eesti Vabariigi, Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni väljaantud kehtivat reisidokumenti või isikutunnistust.
[RT I, 21.03.2014, 2- jõust. 01.10.2014]

(2) Eestisse saabudes lubatakse riigipiiri ületada ka Eesti, Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodanikul, kellel ei ole käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 1¹ nimetatud dokumenti, kui tema isik ja kodakondsus on tõendatud muude dokumentide alusel.
[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

(3) Riigipiiri ületaval kolmanda riigi kodanikul peab olema kehtiv välisriigi või rahvusvahelise organisatsiooni reisidokument, Eesti Vabariigi poolt antud välismaalase reisidokument või tagasipöördumise luba, kuhu on kantud viisa andmed, või esitab ta kontrollimisel lisaks reisidokumendile elamis luba või elamisõigust tõendava dokumendi, kui Euroopa Liidu õigusakt, välisleping või seadus ei sätesta teisiti.
[RT I, 21.03.2014, 2- jõust. 01.10.2014]

(3¹) Kolmanda riigi kodanikul, kellel puudub seaduslik alus või kehtiv reisidokument Eestisse sisenemiseks ning kes soovib taotleda Eestis rahvusvahelist kaitset või ajutise kaitse alusel elamis luba, lubatakse Eestisse siseneda pärast rahvusvahelise kaitse taotluse või ajutise kaitse alusel elamisloa taotluse Politsei- ja Piirivalveametile esitamist juhul, kui ei ilmne välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse § 20¹ punktis 1 ning § 21 lõike 1 punktides 1–3 sätestatud asjaolusid.
[RT I, 06.04.2016, 1- jõust. 01.05.2016]

(4) [Kehtetu -RT I, 21.03.2014, 2- jõust. 01.10.2014]

(5) Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku perekonnaliikmel, kes ei ole Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanik, peab Eestisse saabudes olema kehtiv reisidokument ning Euroopa Liidu kodaniku seaduses sätestatud seaduslik alus Eestis viibimiseks.

[RT I, 21.03.2014, 2- jõust. 01.10.2014]

(6) Erandjuhul võib riigipiiri ilma käesolevas paragrahvis sätestatud dokumendita ületada isik, kes antakse Eestile välja või loovutatakse või kelle Eesti annab välja või loovutab seoses rahvusvahelise koostööga kriminaalmenetluses.

[RT I 2008, 19, 132- jõust. 23.05.2008]

§ 11². Kolmanda riigi kodanikust alaealise dokumendikohustus riigipiiri ületamisel

[RT I, 21.03.2014, 2- jõust. 01.10.2014]

(1) Alla 15-aastaselt kolmanda riigi kodanikul ei pea riigipiiri ületamisel olema reisidokumenti, kui tema nimi, sünniaeg, viisa, elamisloa või elamisõiguse andmed ja foto on kantud teda saatva isiku kehtivasse reisidokumenti, kui seadusest, Euroopa Liidu õigusaktist või välislepingust ei tulene teisiti.

(2) Foto ei pea olema kantud saatja reisidokumenti, kui alaealine kolmanda riigi kodanik on alla seitsmeaastane.

(3) Alaealisel kolmanda riigi kodanikul, kellel puudub seaduslik alus või kehtiv reisidokument Eestisse sisenemiseks ning kes soovib taotleda Eestis rahvusvahelist kaitset või ajutise kaitse alusel elamisloa, lubatakse Eestisse siseneda pärast rahvusvahelise kaitse taotluse või ajutise kaitse alusel elamisloa taotluse Politsei- ja Piirivalveametile esitamist juhul, kui ei ilmne välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse § 20¹ punktis 1 ning § 21 lõike 1 punktides 1–3 sätestatud asjaolusid.

[RT I, 06.04.2016, 1- jõust. 01.05.2016]

§ 11³. Piirikontrolli ja riigipiiri valvamise kehtestamine sisepiiril

(1) Vabariigi Valitsus võib kehtestada piirikontrolli ja riigipiiri valvamise sisepiiril avaliku korra või riikliku julgeoleku tagamiseks või rahva tervist ohustada võiva olukorra ennetamiseks või lahendamiseks.

(2) Avalikku korda, riiklikku julgeolekut või rahva tervist ohustada võivas olukorras, mis eeldab vahetut tegutsemist ohu vastu, võib valdkonna eest vastutav minister otsustada piirikontrolli ja riigipiiri valvamise kehtestamise sisepiiril kuni Vabariigi Valitsuse otsuseni.

(3) Sisepiiril piirikontrolli ja riigipiiri valvamise kehtestamisel teostatakse piirikontrolli ja rakendatakse vajalikke meetmeid nagu välispiiri ületamisel.

(4) Piirikontrolli ja riigipiiri valvamise sisepiiril, piirikontrolli ja riigipiiri valvamise ulatuse, ajalise kestuse, avatud piiripunktid ning üldsuse, Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide asjakohase informeerimise kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega. Vabariigi Valitsuse määruses sisepiiril piirikontrolli ja riigipiiri valvamise kehtestamise kohta võib ette näha määruse jõustumise alates selle avaldamisest massiteabevahendites.

(5) Sisepiiril kehtestatud piirikontrolli ja riigipiiri valvamise lõpetamise järel koostab Siseminister asjakohase aruande, mis pärast Vabariigi Valitsuses kinnitamist esitatakse Euroopa Parlamendile, Euroopa Liidu Nõukogule ja Euroopa Komisjonile.

(6) Sisepiiril piirikontrolli ja riigipiiri valvamise kehtestamisega seotud kulud, mis on tekkinud kontrollis osalenud riigiasutustel, kaetakse Vabariigi Valitsuse reservi vahenditest Vabariigi Valitsuse otsusel.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

§ 11⁴. Riikliku järelevalve meetmed

(1) Piirirežiimi tagamisega, sealhulgas riigipiiri valvamise ja piirikontrolliga seotud riikliku järelevalve teostamisel võib politsei ja piirikontrolliga seotud riikliku järelevalve teostamisel toll kohaldada korrakaitse seaduse §-des 30, 31, 32, 33, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 ja 53 nimetatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitse seaduses sätestatud alusel ja korras.

[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

(1¹) Merepiiri valvamise ning sise- ja territoriaalmerel piirirežiimi tagamisega seotud riikliku järelevalve teostamisel võib Kaitsevägi kohaldada korrakaitse seaduse §-des 30–33 ja 45–53 nimetatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitse seaduses sätestatud alusel ja korras.

[RT I, 20.06.2022, 2- jõust. 01.01.2023]

(1²) Kaitseväge järelevalve pädevusega ametnik võib merepiiri valvamise ning sise- ja territoriaalmerel piirirežiimi tagamisega seotud riikliku järelevalve teostamisel kohaldada vahetut sundi ja kasutada erivahendit või relva korrakaitse seaduses sätestatud alusel ja korras.

[RT I, 20.06.2022, 2- jõust. 01.01.2023]

(2) Piirirežiimi tagamisel vaatab politsei, toll või Kaitsevägi meeleliselt või tehnilise vahendi või teenistuslooma abil vallasasja, sealhulgas veesõiduki ja muu transpordivahendi, läbi korrakaitseaduse §-s 49 sätestatud korras.

[RT I, 20.06.2022, 2- jõust. 01.01.2023]

(2¹) Piirikontrolliga seotud riikliku järelevalve teostamisel võib toll kohaldada vahetut sundi korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.

[RT I, 02.12.2014, 1- jõust. 12.12.2014]

(3) Politseil ja Kaitseväel on riigipiiri valvamisel veesõiduki suhtes õigus nõuda veesõiduki lahkumist sise- ja territoriaalmerest, piiriveekogu Eesti jurisdiktsiooni alla kuuluvalt alalt ning laevasõiduks keelatud piirkonnast ja kursi muutmist keelatud piirkonda sisenemise vältimiseks.

[RT I, 20.06.2022, 2- jõust. 01.01.2023]

(4) Kui isik ei täida veesõiduki peatamise märguannet, võib veesõiduki sundpeatada, kasutades relva või muud erivahendit korrakaitseaduse 5. peatükis sätestatud korras.

(5) Politsei ja Kaitsevägi võib seadust rikkunud või tema korralduse täitmata jätnud veesõidukit jälitada kuni välisriigi territoriaalmereni piirini, kui jälitamine on alanud sise- või territoriaalmerel või majandusvööndis ega ole vahepeal katkenud. Jälitamine võib alata pärast nähtavat või kuuluvat peatamissignaali, mis on antud jälitatava veesõiduki nägemis- või kuuldekauguselt.

[RT I, 20.06.2022, 2- jõust. 01.01.2023]

(6) [Kehtetu -RT I, 20.06.2022, 2- jõust. 01.01.2023]

§ 12. Õhupiiri ületamine

(1) Õhusõidukid ületavad Eesti riigipiiri rahvusvahelistel lennutrassidel kooskõlas välislepingutega ning Vabariigi Valitsuse sätestatud korras.

(2) Õhusõiduk võib riigipiiri ületada väljaspool kehtestatud lennutrassi üksnes Vabariigi Valitsuse poolt volitatud ametkonna loal.

(3) Sundmaandunud õhusõidukis olnud isikud toimetatakse vajadusel piirikontrolliks piiripunkti või kontrollitakse neid maandumise kohas. Sel juhul võib õhusõiduk startida Vabariigi Valitsuse poolt volitatud ametkonna loal.

(4) Piirirežiimi rikkumiseks ei loeta riigipiiri ületamist õhusõiduki tehnilise rikke, avari, loodusõnnetuse või muu sundolukorra tõttu. Õhusõiduki kapten on kehtestatud korras kohustatud kõrvalekaldumisest teatama Vabariigi Valitsuse poolt volitatud ametkonnale.

[RT I 2004, 30, 208- jõust. 01.05.2004]

§ 13. Rahumeelne läbisõit territoriaalmerest

(1) Rahumeelne läbisõit Eesti territoriaalmerest on lubatud.

(1¹) Läbisõitu loetakse rahumeelseks, kui see ei ohusta rahu, avalikku korda või Eesti julgeolekut.

(1²) Välisriigi laeva läbisõit loetakse rahu, avalikku korda või Eesti julgeolekut ohustavaks, kui laeva läbisõiduga territoriaalmerest kaasneb mõni järgmistest toimingutest:

1) mis tahes ähvardus või jõu kasutamine Eesti suveräänsuse, territoriaalse terviklikkuse või poliitilise sõltumatuse vastu või jõu kasutamine mõnel muul viisil, rikkudes vastavasisulisi rahvusvahelise õiguse üldtunnustatud põhimõtteid;

2) mis tahes manöövrid või õppused ükskõik mis liiki relvadega;

3) info kogumisele suunatud tegevus, millega kahjustatakse Eesti kaitsevõimet või julgeolekut;

4) propagandaakt, mis kahjustab Eesti kaitsevõimet või julgeolekut;

5) õhusõiduki väljasaatmine, maandamine või pardale võtmine;

6) mis tahes militaarse seadeldise väljasaatmine, maandamine või pardale võtmine;

7) kauba või valuuta laadimine või lossimine või isikute vedu Eesti tolli-, maksu-, immigratsiooni- või sanitaarkorda reguleerivatele õigusaktidele mittevastavalt;

8) tahtlik või oluline saastamine;

9) igasugune kalapüük;

10) uurimistööde läbiviimine või mõõtmistegevus;

11) igasugune tegevus, mille eesmärgiks on Eesti kommunikatsiooniseadmete või muude seadmetike ning rajatiste töö häirimine;

12) muu tegevus, millel pole otsest seost läbisõiduga.

(2) Välisriigi sõjalaev või muu riiklikul mitteäriksel eesmärgil kasutatav välisriigi laev võib territoriaalmerest rahumeelselt läbi sõita, kui välisriik teatab sellest Välisministeeriumile diplomaatiliste kanalite kaudu vähemalt 48 tundi enne laeva läbisõitu. Teates märgitakse laeva nimi, tüüp ja muud nõutavad tundemärgid,

läbisõidu alguse ja lõpu aeg ning koht. See nõue ei kehti laeva kohta, mis tegeleb inimeste päästmise või avariipäästetöödega.

(3) [Kehtetu -RT I 2001, 23, 126- jõust. 16.03.2001]

(4) [Kehtetu -RT I 2001, 23, 126- jõust. 16.03.2001]

(5) Territoriaalmerest rahumeelse läbisõidu korral on lubatud laeval peatuda, kui selle põhjuseks on avariid, vääramatu jõud, inimeste päästmine või ohus või hädas olevatele laevadele või õhusõidukitele abi osutamine. Rahumeelse läbisõidu korralist kõrvalekaldumisest on välisriigi laeva kapten kohustatud teatama politseile. [RT I, 29.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

(6) Välisriigi allveelaev või muu allveesõiduk peab Eesti territoriaalmeres läbima veepinnal ja heiskama oma lipu.

(7) Läbisõidul territoriaalmerest peavad välisriigi laeva pardarelvad olema veoasendis ja kaetud kattega ning kala- ja muud püügivahendid paigutatud hoiukohta.

(8) Territoriaalmeres, kus on kehtestatud laevateed ja laevaliikluse eraldamise skeemid, peab välisriigi laev liikuma piki neid teid või kasutama liikumisel neid skeeme.

(8¹) Rahumeelset läbisõitu tagavad meetmed ei tohi mitte mingil moel kahjustada välisriigi sõjalaevale või muule riiklikul mitteäriksel eesmärgil kasutatavale välisriigi laevale rahvusvahelise õigusega tagatud puutumatust.

(9) Vabariigi Valitsusel on õigus piirata välisriigi tsiviil- või sõjalaeva sissesõitu ja viibimist või see keelata territoriaal- ja sisemere mõnes piirkonnas. [RT I 2001, 23, 126- jõust. 16.03.2001]

§ 14. Sisenemine sisemerre, sadamasse ja piiriveekogusse

[RT I 2003, 51, 350- jõust. 19.07.2003]

(1) Sisemere võib välisriigi tsiviillaev läbida, sinna siseneda või sealt väljuda:

- 1) suundumiseks Eesti sadamasse;
- 2) väljumiseks Eesti sadamast;
- 3) seilamiseks Soome lahest Liivi lahte ja vastupidi;
- 4) inimeste päästmiseks, õnnetusjuhtumi ärahoidmiseks või sellest tuleneva kahju vähendamiseks;
- 5) vääramatu jõu toimetel;
- 6) punkerdamiseks.

(1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhtudel võib välisriigi tsiviillaev sisemere läbida, sinna siseneda või sealt väljuda kooskõlastatult Kaitsevägega. [RT I, 20.06.2022, 2- jõust. 01.01.2023]

(2) Vabariigi Valitsus või tema poolt volitatud ametkond, lähtudes käesolevast seadusest ja muudest õigusaktidest, kehtestab:

- 1) laevade ja väikelaevade sisemerre, sadamatesse ning piiriveekogude Eestile kuuluvatesse vetesse sisenemise ja neist väljumise korra;
- 2) [kehtetu -RT I 1997, 77, 1315- jõust. 01.01.1998]
- 3) [kehtetu -RT I 2003, 51, 350- jõust. 19.07.2003]
- 4) laevapere liikmete Eestisse lubamise korra;
- 5) nende ohtlike ainete nimistu, mida ei ole lubatud sisemerel vedada transiidina.

(2¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatu ei kehti merematkelaevade, lõbusõidulaevade, rannapüügi, siseveekogude laevaliikluse ja muu sellise laevaliikluse kontrollimise erikorra kohta, mis on reguleeritud Schengeni piirieskirjades. [RT I 2007, 68, 420- jõust. 21.12.2007 ja osaliselt 30.03.2008]

(3) Sisemerre ei või siseneda välisriigi laev, millel on tuumajõuseade, tuumarelv või mille lastiks on radioaktiivsed ained, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 14¹ sätestatud juhtudel.

(3¹) Välisriigi laev, mis on kantud Euroopa Liidu Nõukogu asjakohase määrusega nende laevade loetellu, mille puhul on kinnitust leidnud tegelemine ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügiga, ei või sisemerre siseneda sadamasse sisenemiseks ja punkerdamiseks, välja arvatud juhul, kui sadamasse sisenemine või punkerdamine on vajalik vääramatu jõu korral suurema hädajuhtumise ärahoidmiseks või reostusohu vältimiseks. [RT I 2008, 13, 88- jõust. 24.03.2008]

(3²) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 3¹ nimetatud laev on vääramatu jõu korral suurema hädaohu ärahoidmiseks või reostusohu vältimiseks sisenenud Eesti sadamasse, ei või laev sadamas viibida kauem, kui on minimaalselt vajalik hädaohu ärahoidmiseks või reostusohu vältimiseks.
[RT I 2008, 13, 88- jõust. 24.03.2008]

(4) Sisemeres võib välisriigi laev liikuda ainult piki laevateed, kui see on kehtestatud, ja lootsi lootsimisel.

(4¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatu ei kehti:

- 1) lõbusõidulaevale kehtestatud tingimustele vastava laeva kohta;
- 2) laevadele, mis sisenevad sisemerre vääramatu jõu toimel, inimelu päästmiseks, õnnetusjuhtumi ärahoidmiseks või sellest tuleneva kahju vähendamiseks;
- 3) kui laev suundub lühimat teed pidi sisemerre, et võtta peale mereloots;
- 4) kui laev suundub lühimat teed pidi territoriaalmerre pärast merelootsi lahkumist;
- 5) meresõiduohutust reguleerivas seaduses sätestatud muul juhul.

(5) [Kehtetu -RT I 2001, 23, 126- jõust. 16.03.2001]

§ 14¹. Laevaluba

(1) Kui välisriigi laeval on tuumaseade või -relv või selle lastiks on radioaktiivsed ained, või see on muu riiklikul mitteäriksel eesmärgil kasutatav laev, mida ei kasutata mereuuringute tegemiseks, peab välisriik laeva sisnemiseks sisemerre taotlema Välisministeeriumilt diplomaatiliste kanalite kaudu laevaloa vähemalt 14 kalendripäeva enne kavandatavat sisnemist.
[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

(1¹) Kui välisriigi laeva soovitakse kasutada mereuuringute tegemiseks veeseaduse tähenduses, peab välisriik, välisriigi kodanik või juriidiline isik või rahvusvaheline organisatsioon laeva sisnemiseks sisemerre taotlema Kliimaministeeriumilt laevaloa vähemalt 14 kalendripäeva enne kavandatavat sisnemist.
[RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]

(2) Laevaloa taotlemise ja andmise korra ning laevaloa taotluse vormi kehtestab [Vabariigi Valitsus](#).

(3) Laevaluba ei pea taotlema laev, mis tegeleb inimeste päästmise või merereostuse likvideerimisega.

(4) Välisministeerium, Kliimaministeerium või välisesindus teatab välisriigile laevaloa taotlemise kohta tehtud otsusest seitse kalendripäeva enne kavandatavat sisnemist.
[RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]

(5) Välisriigi sõjalaeva Eesti territoriaal- või sisevetesse sisnemise suhtes kohaldatakse riigikaitseadust.
[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 15. Välisriigi laeva liikumine piiriveekogul riigipiiri ületamisega

Välisriigi laeva liikumine piiriveekogul riigipiiri ületamisega reguleeritakse riikidevaheliste lepingutega.
[RT I 2003, 51, 350- jõust. 19.07.2003]

§ 16. [Kehtetu -RT I 2003, 51, 350- jõust. 19.07.2003]

§ 17. Riigipiiri ületamise ajutine piiramine või peatamine

(1) Riigi julgeoleku huvides, avaliku korra tagamiseks, rahva tervist ohustada võiva olukorra ennetamiseks või lahendamiseks, samuti välisriigi palvel on Vabariigi Valitsusel õigus:

- 1) ajutiselt piirata riigipiiri ületamist või see peatada;
- 2) kehtestada karantiin riigipiiri ületamiseks isikutele ning koduloomade ja -lindude, samuti looma- ja taimekasvatussaaduste ning muude veoste toimetamiseks üle riigipiiri.

(2) Riigi julgeoleku huvides, avaliku korra tagamiseks, rahva tervist ohustada võiva olukorra ennetamiseks või lahendamiseks ning olukorras, mis eeldab ohu suhtes vahetut tegutsemist, samuti välisriigi palvel võib valdkonna eest vastutav minister otsustada piiripunkti sulgemise kuni Vabariigi Valitsuse otsuseni.

(3) Riigipiiri ületamise piiramisest või riigipiiri sulgemisest teatab Vabariigi Valitsus asjast huvitatud riikidele ning Euroopa Parlamendile, Euroopa Liidu Nõukogule ja Euroopa Komisjonile.
[RT I 2007, 68, 420- jõust. 21.12.2007 ja osaliselt 30.03.2008]

2¹. peatükk

VASTUTUS

§ 17¹. Piirirežiimi rikkumine

(1) Piirirežiimi rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.
[RT I 2003, 26, 156- jõust. 21.03.2003]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.
[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

§ 17². Eesti Vabariigi riigipiiri või ajutise kontrolljoone ebaseaduslik ületamine

(1) Eesti Vabariigi riigipiiri või ajutise kontrolljoone ebaseadusliku ületamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut või arestiga.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.
[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

§ 17³. Reisijate andmete edastamata jätmine

(1) Käesoleva seaduse §-s 9³sätetatud reisijate andmete edastamata jätmise, mittenoetkohase edastamise või valeandmete edastamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.
[RT I 2007, 3, 14- jõust. 01.07.2007]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.
[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

§ 17⁴. Piiriribal ebaseaduslik viibimine

(1) Piiriribal ebaseadusliku viibimise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.
[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

§ 17⁵. Broneeringuinfo edastamata jätmine

(1) Käesoleva seaduse §-s 9⁷sätetatud broneeringuinfo edastamata jätmise, mittenoetkohase edastamise või valeandmete edastamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.
[RT I, 31.12.2015, 9- jõust. 01.01.2016]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.
[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

§ 17⁶. Menetlus

[RT I, 31.12.2015, 9- jõust. 01.01.2016]

(1) [Kehtetu -RT I, 12.07.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

(2) Käesoleva seaduse §-des 17¹–17⁵sätetatud väärtegade kohtuväline menetleja on Politsei- ja Piirivalveamet.
[RT I, 31.12.2015, 9- jõust. 01.01.2016]

(3) Käesoleva seaduse §-s 17¹sätetatud väärtegade kohtuväline menetleja on ka Kaitseväge.
[RT I, 20.06.2022, 2- jõust. 01.01.2023]

3. peatükk LÕPPSÄTTED

§ 18. Riigipiiri kaitsmine

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(1) Riigipiiri valvavad ja kaitsevad politsei ja Kaitsevägi vastavalt oma pädevusele. Kaitsevägi valvab ja kaitseb Eesti õhuruumi ning merepiiri.

[RT I, 20.06.2022, 2- jõust. 01.01.2023]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ülesande täitmisele võib kaasata Eesti Vabariigiga kollektiivse enesekaitse põhimõtet sisaldava lepingu osapoolteks oleva riigi relvajõud.

[RT I 2004, 81, 541- jõust. 10.12.2004]

§ 18¹. Piirangud isikute liikumisele ja viibimisele piirilähedasel alal

[Kehtetu -RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

§ 19. Vastutus piirirežiimi rikkumise eest

[Kehtetu -RT I 2003, 51, 350- jõust. 19.07.2003]

§ 20. Piiriküsimuste lahendamine

(1) Piiriküsimuste lahendamisel naaberriikidega lähtub Eesti Vabariik põhiseadusest, riikidevahelistest lepingutest ja rahvusvaheliselt üldtunnustatud tavadest.

(2) Piirialast koostööd naaberriikidega korraldavad ja piirivahejuhtumeid lahendavad Eesti piiriesindajad, kelle määrab valdkonna eest vastutav minister. Eesti piiriesindaja töökorralduse alused kehtestab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

[RT I, 20.09.2022, 1- jõust. 30.09.2022]

(3) Kui piirialase koostöö küsimused ja piirivahejuhtumid ei leidnud lahendamist Eesti piiriesindaja osavõtul, tehakse seda diplomaatiliste kanalite kaudu.

§ 21. Välislepingu kohaldamine

Kui Riigikogu ratifitseeritud välislepingus on kehtestatud käesolevast seadusest erinevad normid, kohaldatakse välislepingu norme.

§ 22. Ajutise kontrolljoone staatus

(1) Ajutine kontrolljoon on katkematu mõtteline joon ja seda mööda kulgev vertikaaltasapind, mis eraldab Eesti jurisdiktsioonile alluvat Eesti territooriumi sellele mittealluvast Eesti osast. Ajutise kontrolljoone koordinaadid määratakse kindlaks Vabariigi Valitsuse määrusega, lähtudes Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse alusel riigi maakatastri kaardile 2014. aasta 1. novembri seisuga kantud haldusüksuste piiridest. Ajutist kontrolljoont ei saa muuta Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduses sätestatud haldusüksuse piiride muutmise menetlusega.

[RT I, 02.12.2014, 1- jõust. 12.12.2014]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ajutisele kontrolljoonele laienevad käesoleva seadusega sätestatud riigipiiri ja piiririba tähistamise, hooldamise ning välispiiri valvamise, kaitsmise ja ületamise tingimused ning kord, piirirežiim, vastutus piirirežiimi rikkumise eest ning kinnisasja avalikes huvides omandamise seaduses riigipiiri kohta sätestatu.

[RT I, 29.06.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

§ 22¹. Üleminekusäte piiririba laiuse määramiseks

Kuni piiririba laiuse määramiseni käesoleva seaduse § 6 lõike 3 alusel on piiririba maismaal kuni kümne meetri laiune riigipiiriga paralleelne maa-ala piirijoonest sisemaa poole. Looduslikul piirijoonel moodustab piiririba maa-ala piirijõe, -oja või -tee sisemaasuunalisi lookeid ühendava sirge lähtejooneni ja sellega paralleelne kuni kümne meetri laiune maariba sisemaa poole.

[RT I, 08.07.2020, 1- jõust. 01.08.2020]

§ 23. Varasemate õigusaktide kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

¹ Nõukogu direktiiv 2004/82/EÜ veoettevõtjate kohustuse kohta edastada reisijaid käsitlevaid andmeid (ELT L 261, 06.08.2004, lk 24–27)

[RT I 2007, 3, 14- jõust. 01.07.2007]